

DZIŚ W NUMERZE:

Media lokalne gwarancją... str. 3
GŁOSIK - rubryka dla dzieci str. 4
Uprzedzenia i nasze zmysły str. 5
Hokeiści zbliżają się do mety str. 8

CZWARTEK
15 LUTEGO 2007
NR 19
ROCZNIK LXII
CENA 6 Kč
 tel.: 558 731 766
 faks: 558 740 044
 info@glosludu.cz

WY WRESZCIE O DWUJĘZYCZNYM NAZEWNICTWIE?

Niestabilny komitet...

WYNIK (hs) - Samorząd województwa ustalił 7 lutego sposób finansowania wprowadzania podwójnego nazewnictwa w gminach, w których żyje ponad 10 proc. przedstawicieli mniejszości narodowych. W tym celu sprawa dwujęzycznego nazewnictwa utknęła jednak w martwym punkcie. Wniosek o wprowadzenie podwójnego nazewnictwa został złożony przez trzynieckich pezetkaowców na początku stycznia. Komitet ds. mniejszości narodowych, który ma przedkładać tę sprawę samorządowi, do tej pory jednak się nie spotkał. O tym, jak się stanie, zapytaliśmy przeznaczonego komitetu, **Ladislava Kociego**.
Jeszcze nie wiem. Aż zajdzie taka potrzeba - odpowiedział Vrátný. Poecił mi uwagę, że komitet nie rozpatrzył wniosku o wprowadzenie podwójnego nazewnictwa, a szesza że władze województwa nie przyjęły wreszcie zasady finansowania ch. operacji. Przyznał zatem - Możeżeszła taka potrzeba. Podejrzenie, że spotkamy się po obradach sądu miejskiego. Te są pod koniec

lutego. Być może nawet spotkamy się przy okazji obrad samorządu. Trzyniecki komitet to dziewięć osób. Siedmioro z nich zaproponował przewodniczący Vrátný, dwóch członków (**Roman Suchanek** oraz **Tadeusz Szkucik**) - zgodnie z ustawą o gminach - PZKO. W ten sposób w komisji znalazło się 4 przedstawicieli mniejszości polskiej i po jednym: słowackiej, romskiej, greckiej i wietnamskiej. Podczas naszego pierwszego spotkania z władzami miasta zostaliśmy poinformowani o tym, że w związku z poszerzeniem komitetu o przedstawicieli PZKO, jest rozważane ewentualne jego dalsze poszerzenie - powiedział redakcji prezes Kongresu Polaków, **Józef Szymeczek**.
 Pomimo usilnych starań nie udało nam się uzyskać na ten temat wypowiedzi burmistrza **Věry Palkovskiej**. Z pytaniem o poszerzenie komitetu zwróciliśmy się więc ponownie do **L. Vrátného**. - Nie mogę tego potwierdzić, ani nie mogę temu zaprzeczyć. Być może odbędzie się na tej samej zasadzie, jak przeprowadziło to PZKO. Ale jak mówię, nie mogę potwierdzić, ani zaprzeczyć...

Na wystawie „Dachy, obudowy, izolacje” można zobaczyć wiele nowości, zakontraktować prace budowlane przede wszystkim w regionalnych firmach, ale także pogadać z budowlanymi. Na stoisku Cechu Malarzy i Lakierników fachowcy pokazują, w jaki sposób przygotowac podkład do dekoracyjnego tynku ścian.

Znakowanie utrudni kradzież

WIERZÓW (wak) - Każdy posiadacz roweru obawia się jego kradzieży, zminimalizować taką możliwość, to swój ulubiony pojazd oznakować. Można to uczynić w siedzibie oddziału w Hawierzowie.
 - Oznakowanie ułatwia odzyskanie roweru po ewentualnej kradzieży, co również ważne, odstrasza potencjalnego złodzieja, a w ostateczności utrudnia bądź uniemożliwia jego zadość przez paserów - twierdzi **Bolesław Muras**, szef hawierzowskich strażników. - Dane, czyli PESEL, imię, nazwisko oraz adres, które zapisane są na ramie pojazdu, wprowadzają do komputerowej bazy danych oddziału miejskiej, która w razie potrzeby udostępniana jest innym służbom. Oprócz oznakowania warto również spisać numer ramy i wszystkich części roweru (jeżeli takie posiadają) oraz stworzyć listę części

jednoślada. Przydatne w identyfikacji mogą się okazać wcześniej wykonane zdjęcia roweru, a zwłaszcza charakterystycznych elementów (zadrapań na lakierze). - Starajmy się nie zostawiać pojazdu w miejscach, gdzie łatwo go ukraść (przed sklepem), a jeżeli już jesteśmy do tego zmuszeni, zabezpieczmy go odpowiednim zapieczętowaniem. Dobrym pomysłem, ale już bardziej kosztownym, jest ubezpieczenie, które można wykupić w niektórych towarzystwach ubezpieczeniowych - radzą strażnicy.
 Zainteresowani znakowaniem powinni mieć przy sobie dokument tożsamości oraz, jeżeli to możliwe, kartę gwarancyjną roweru. Dzieci do lat 15 muszą przynieść w towarzystwie osoby posiadającej dowód osobisty. Znakowanie kosztuje 10 Kč.

WYSTAWY BUDOWLANE NA CZARNEJ ŁĄCE W OSTRAWIE DO SOBOTY

Budujesz? Odnawiasz? Skorzystaj!

OSTRAWA (mro) - W pawilonie A na ostrawskiej Czarnej Łące do soboty zwiędzać można dwie wystawy - „Dachy, okładziny i izolacje” oraz „Budowa”. Pierwsza koncentruje się przede wszystkim na pokryciach dachów, urządzeniach do prac dachowych, nadbudówkach i dobudówkach, materiałach izolujących i okładzinach. Druga zaś przedstawia okna, drzwi, wrota garażowe oraz wielość technik budowlanych. Organizatorzy wychwalają prezentowane nowości, m.in. samoczyszczący się tynk, sposoby zagospodarowania deszczówki (podobno aż 50 proc. oszczędności) oraz nowe materiały izolacyjne cie-

pło- i dźwiękoszczelne. W tegorocznych wystawach bierze udział 151 wystawców nie tylko z RC, ale także ze Słowacji, Polski oraz Niemiec.
 Przez cały czas trwania wystaw (w dzień powszedni do godz. 18.00, w sobotę do 14.00) będzie można korzystać z punktu porad architekta, zyskać - gratis - projekt wnętrza, porozmawiać z malarzami, lakiernikami i glazurnikami o fachowym wykonywaniu prac oraz poradzić się w punkcie pomocy konsumentowi. Jak zwykle wystawie towarzyszą odczyty - w środę było to wszystko o płaskich dachach, dziś o modernizacji mieszkań. Dodajmy, że częścią spotkania budowlanych będą konkursy o tytuł Rzemieślnika Roku i uczniowskie - na najlepszego dekoratora i stolarza.

plami i dźwiękoszczelne. W tegorocznych wystawach bierze udział 151 wystawców nie tylko z RC, ale także ze Słowacji, Polski oraz Niemiec.
 Przez cały czas trwania wystaw (w dzień powszedni do godz. 18.00, w sobotę do 14.00) będzie można korzystać z punktu porad architekta, zyskać - gratis - projekt wnętrza, porozmawiać z malarzami, lakiernikami i glazurnikami o fachowym wykonywaniu prac oraz poradzić się w punkcie pomocy konsumentowi. Jak zwykle wystawie towarzyszą odczyty - w środę było to wszystko o płaskich dachach, dziś o modernizacji mieszkań. Dodajmy, że częścią spotkania budowlanych będą konkursy o tytuł Rzemieślnika Roku i uczniowskie - na najlepszego dekoratora i stolarza.

Opilują Poręby

ŁÓWA (wak) - Samorząd zadecydował o otwarciu nowej służbówki w Łowej Porębie. Dzielnicy, w której od lat wzrasta liczba chuligańskich szcęsów, pilnować będzie przez 24 dziny na dobę 5 strażników miejskich. Na remont i modernizację poseszczeń, które powstaną w najbliższych dniach w jednym z budynków miejskich, przeznaczono 250 tys. Kč. Zoli w przyszłości dojdzie do poprawy bezpieczeństwa w Porębie, lokale będą do dyspozycji przedsiębiorcom.

Grycz w miejsce Rakowskiej

GNOJNIK (mro) - W Polskiej Szkole Podstawowej w Gnojniku wraz z końcem lutego dojdzie do zmiany kierownictwa. **Małgorzata Rakowska**, pełniącą funkcję dyrektora tej placówki od 17 lat, zastąpi zwycięzca konkursu ogłoszonego przez gminę, **Tadeusz Grycz**. Dodajmy, że nowy dyrektor właściwie wraca w stare progi, w latach 90. bo wiew uczył w Gnojniku matematyki i

zajął warsztatowych. Znany jest także ze swojej pracy w funkcji wójta gminy Toszonowice Górne.
 - Nieoceniony jest wkład pani dyrektora w szkolnictwo mniejszościowe w naszej gminie - powiedziała wójt Gnojnika, **Dagmar Molinova**, podkreślając zaangażowanie M. Rakowskiej zwłaszcza w dziele budowy nowego budynku polskiej szkoły.

Pogoda

CZWARTEK - Zachmurzenie umiarwane do dużego, lokalne opady śniegu, w górach śniegu. Temperatura w nocy 5-1 st., w dzień 4-8 st. C. Wiatr płn.-zach. 3-7 m na sek.
PIĄTEK - Zachmurzenie umiarkowane z przejaśnieniami. Miejscami opady śniegu, w górach śniegu. Temperatura w nocy 2 do -2 st., w dzień 2-6 st. Wiatr płn.-wsch. 2-6 m na sek.

KOLEJNA PREMIERA SCENY POLSKIEJ TC

Sztuka **Stanisława Tyma** „Rozmowy przy wycinaniu lasu” to już klasyczna pozycja polskiej dramaturgii współczesnej. Miała ona swą prapremierę w 1975 r. w Teatrze Kwadrat, w reżyserii Edwarda Dworznińskiego. W 1984 r. na teście scenie sztukę wystawił sam S. Tym - satyryk, aktor, reżyser, felietonista, scenarzysta, który nadał swej sztuce szczególną dedykację: *Wszystkim karpom w Polsce poświęca - autor*.

Dla reżysera **Szymona Kuśmidra** inspiracją do tej inscenizacji była *Filozofia po góralsku* ks. Józefa Tischnera, w której autor stwierdza między innymi, iż „są trzy prowody na świecie: święto prowody, tyz prowody i gówno prowody”.

Opowieść o drwalach

Szymon Kuśmidra w Scenie Polskiej wystąpił gościnnie już dwukrotnie jako aktor: w 2001 roku jako Sztokfisz w sztuce „Papierowe kwiaty” oraz w tytułowej roli w *Makbecie* w 2006 r.
 Stanisław Tym jest autorem wielu sztuk teatralnych, skeczy i słuchowisk radiowych, a także scenariuszy do filmów Stanisława Barei („Miś”, „Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz”), w których również występował i był współreżyserem. W lutym 2007 roku na ekrany kin w Polsce wszedł jego nowy film

„Rys”, będący kontynuacją niezapomnianego „Misia”. Premiera „Rozmów przy wycinaniu lasu” w Scenie Polskiej odbędzie się w sobotę 17 lutego o godz. 17.30. W rolach głównych wystąpią m.in. Karol Suszka, Mariusz Osmelak, Dariusz Waraksa, Bartosz Dziedzic, Ryszard Pochroń, Ryszard Malinowski, Janusz Kaczmarek i Anna Konieczna. Premierę poprzedzi wernisaż wystawy **Ivany Durstinowej** pt. „Każdy ma swego anioła” o godz. 17.00 w Galerii Teatru Cieszyńskiego.
 Natomiast w niedzielę 18 lutego o godz. 18.00 w Sali Prób im. J. Osterwy Cieszyńskiego Studia Teatralnego (parter Domu Narodowego w Cieszynie) Scena Polska wystawi sztukę **Wernera Schwaba** „Prezydentki”. Spektakl ten otrzymał główną nagrodę podczas 6. Festiwalu Teatrów Moraw i Śląska.

Serdecznie zaprasza
 Scena Polska

TYTUŁY I TITLES OF THE CONFERENCES, SUCH AS "REGIONAL MEDIA IN THE CONTEXT OF EUROPEAN CONFERENCES", ORGANIZED BY THE INSTITUTE OF REGIONAL PRESS STUDIES OF THE SOCIAL SCIENCES UNIVERSITY IN MASARYKI. CO-ORGANIZERS OF THE CONFERENCE WERE THE PUBLISHERS "LABA-PRESA" AND THE FOUNDATION OF KONRAD ADENAUER.

Media lokalne gwarancją demokracji?

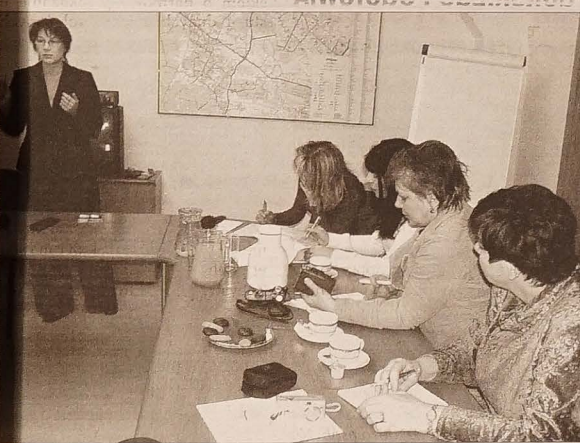
Sto dziennikarzy prasy, radia i telewizji oraz nauczycieli akademickich i „mistrzów” z Europy Środkowej zjechało w ub. piątek do Brna na międzynarodową konferencję pn. „Regionalne media w kontekście europejskim”, zorganizowaną przez Instytut Dziennikarstwa Regionalnego Wydziału Studiów Społecznych Uniwersytetu Masaryka. Współorganizatorami dziennikarskiego spotkania były wydawnictwo „Laba-Prasa” oraz Fundacja Konrada Adenauera.

Współczesny obraz mediów europejskich da się ująć w paru słowach. Globalizacja, koncentracja mediów w rękach nielicznych i dekoncentracja dziennikarzy. To nie zachwycający widok, biorąc pod uwagę, jak ważne znaczenie dla zdrowia społecznego mają wolne media.

Media lokalne – obok dostarczania informacji, kształtowania poglądów, wspomagania w orientacji w społecznym świecie i gestwinie go legislacyjnej oraz umiلائنا czasu wilą relaksu – mają niezaprzeczalny udział w integrowaniu środowisk lokalnych czytelników. To funkcja, która szczeblu prasy krajowej już nie odrywa tak znaczącej roli.

Ciekawie przedstawia się zawodowa struktura dziennikarzy lokalnych regionów. Dr Jaromír Volek z Instytutu Dziennikarstwa Regionalnego przeprowadził badania wśród 2600 parających się tym zawodem osób.

Mężczyźni stanowią 60 proc. tej grupy, 40 proc. – kobiety. Przeciętna wieku dziennikarzy w regionach jest zszasa od średniej centralnych mediów o 12 lat (region – 31 lat). Znajduje to odbicie w faktach, iż 43 procent dziennikarzy mediów lokalnych jest w wieku od 19 do 29 lat. Wykształ-

Basia, studentka V roku Uniwersytetu Ostrawskiego, tylko przymierzając się do roli spikerki. Ale wśród jej rówieśników jest wielu takich, którzy myślą, że w mediach można zrobić błyszczącą karierę.

Sensacja ma zielone światło

Media bowiem to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością handlujące informacjami. Kwesie misji społecznej są zepchnięte daleko za biznes i infotainment (z angielskiego – połączenie informacji z rozrywką). Z jednej strony pogoni za sensacją, z drugiej walczy się na dziennikarzy wiadomości od rzeczników prasowych – „pijarów”, jak się ich kolokwialnie nazywa, preferujących partykularne interesy swoich spółek, od rzeczników ratuszów aż po naciski niemalże prywatne. W tym wymiarze niebagatelną sprawą jest także ukryta reklama.

Ten układ wpływa na deprofesjonalizację dziennikarzy, z braku czasu na głębsze zajmowanie się tematem idących po najmniejszej linii oporu. To efekt działania wydawnictw, dążących do maksymalizacji zysku.

Jakby wbrew logice, społeczeństwo uotożsamia dziennikarzy ze swoimi obrońcami. Na skali zawodowej wymienianej lekarza, prawnika, dziennikarza, przedsiębiorcę, aktora, polityka i nauczyciela, dziennikarstwo stale odnotowują wzrost notowań (1989 r. 5,68, obecnie 4,04), podczas gdy na przykład autorytet polityków czy nauczycieli spada.

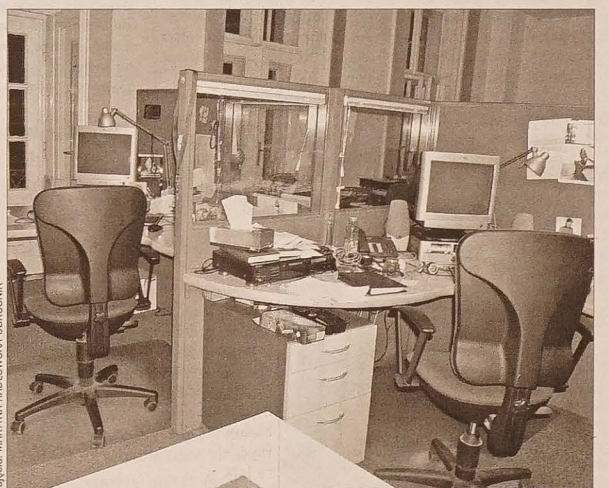
Dziennikarstwo regionalne w wielu różnych względów pracują na prowincji. Jak już wiemy, na pewno nie ma tu motywacji pieniężnej, bo „kokosów tu nie zarobią”. Dla 23 procent z nich jest ważne, że mogą wpływać na two-

o Komunikacji Uniwersytetu w Lugano we Szwajcarii, który mówił o traktowaniu informacji unijnych przez prasę europejską (zazwyczaj przytaczane są informacje negatywne), oraz trafna uwaga o swoistej kolonializacji wydawniczej państw Europy Środkowo-Wschodniej. Uzupełniła go dr Beata Klimkiewicz z Wydziału Managementu i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedstawiając najnowsze spółki wydawnicze w Polsce – niemiecki Axel Springer, norweska Orkły, brytyjski British Mecom, polską Agorę i niemiecki Polskapresse, które podzieliły między sobą wpływy na opinię publiczną. Polskapresse opanowała zachód i południe Polski, Media Regionalne – wschód i północ. (Zresztą – jak zabrzmiało na konferencji – narodowy właściciel wcale nie musi być gwarancją wolności medium). Spółki te doskonale koncentrują media, przylącując w formie wkładów regionalnych wszystko do niemalże wszytkiego. Na te posunięcia nie ma mocnych nawet w urzędach strzegących wolnej konkurencji, co wykazał przypadek złajzenia „Gazety Wrocławskiej”, „Słowa Polskiego” i „Wieczora Wrocławia”. Powód łączenia jest banalny, jak zwykle w spółce z o.o. – oszczędność na VAT-cie... Biznes to biznes.

Zanika pluralizm prasy

Ktoś może wysunąć argument, że treści prasy są podawane „po czasie”. Bowiem w miarę tempa obiegu informacji, jeżeli się coś stało godzinę temu, to stało się dość dawno, a poza tym każdy przecież może wejść na internet i popatrzeć, co tam „w świecie piszczy”. Portale internetowe mediów podają przeważnie fakty z dużej polityki, a jeśli chodzi o poglądy, to rozpowszechniają te, które potem możemy znaleźć na ich łamach. A więc nie mamy pluralizmu informacyjnego. Mamy platformy radiowe (np. Radio TOK FM „Gazety Wyborczej”) czy internetowe tego samego źródła. Od tego pluralizmu nam nie przybywa.

W regionalnych mediach rzadko robi się karierę. Raczej jest się okradanym z materiałów – zabrzmiało na konferencji. Nie należy bowiem do rzadkości sytuacja, gdy dobry materiał lokalny zostaje przejęty, bez cytacji źródła, przez prasę centralną. Ta zaraz zdobywa pochlebstwa za gruntownie opracowany temat i cytowana jest na lewo i prawo przez prasę, ra-

Na regionalnych dziennikarzy i to w dobrych redakcjach czeka „zagroda” w „news-roomie”.

dio i telewizję. I w efekcie aplauzu.... przybywa jej ogloszeniodawców. Przy czym, jak podano na konferencji, centralne dzienniki nie mają w zwyczajny powoływać się na lokalne. „Právo” ma w zwyczaju odpowiadać na zarzut „podkradania materiału” iż my nie cytujemy, „MF Dnes” twierdzi, że dany temat opracuje lepiej, zaś nakryta na gorącym uczynku czeska telewizja publiczna twierdzi, że mamy to sfilmonowane już parę dni...

Mediałna dżungla

W tej dżungli niczym oderwany od rzeczywistości zabrzmiał głos dr Stephana Russ-Mohla z Wydziału Nauk

I wygląda na to, że nie przybędzie go w najbliższym czasie. Raczej będzie to koncentracja – masowe zwolnienia dziennikarzy, przejścia na informację agencyjną (na takiej notabene prawie całkowicie opiera się bezpłatny dziennik „Metro”). Doświadczeni dziennikarze będą uciekać z zawodu „pogoni za informacjami”, a czytelnicy będą karmieni papką „infotainmentu”. To nie wizja „Wielkiego Brata”. To wizja zamarcia wymiany poglądów, to wizja amputowania kontrolnej funkcji mediów.

To wizja niedemokratycznej „demokracji”. MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSUNIK

Marionetki

To ni może być prowdal! – krzyknęła Marynka na widok swojego Męża. Ten biedny siedział w kuchni za stołem i nie wiedział za bardzo, o co się go Marynka czepia. Czy o tę kielbasę, co ją wcina na śniadanie, czy też o herbatę, do której wyjątkowo dziś wlał sobie coś mocniejszego. Ale tylko z tego powodu, że coś go w gardle drażliwo, a lepsza odrobina sliwownicy, niż angina. A Marynka stała tylko z koszem bielejny w ręku i krzyzczała: „To ni ma prowdal! Po teta rokach małżynstwa, to ni ma prowdal!”. Mąż przelknął kawalek kielbasy, który właśnie miał w ustach, szybko dopił herbatę, bo czuł, że może już nie mieć okazji. A szkoda, żeby się zmarowało. Zresztą, w ten sposób być może dowody zbrodni zniszczył. I czekał na wyrok.

A Marynka czekała na krok Męża. Bo oczywiście była przekonana, że Mąż wie, o co jej chodzi, tylko jest leniwy i brak mu odwagi, by przyznać się do swojego błędu. A tu nic. Stali tak naprzeciwko siebie. Marynka w oczekiwaniu na przejawy skruchy, Mąż w oczekiwaniu na ogłoszenie wyroku. Cierpliwość Marynki kończyła się bardzo szybko. Cierpliwość Męża aż tak szybko nie. Z tego też powodu Marynka, nie doczekawszy się przyznania Męża, tupnęła nogą, obróciła się na pięcie i obrażona poszła wieszak pranie.

Mąż wiedział, o co chodzi. „No ni. Gwóli jaksi gupocie zaś bedym musioł chodzić cały dzień koło baby, jak

koło bomby, kiero może wybuchnąć”. Mąż doskonale wiedział, że nie ma szans najmniejszych stwierdzić, o co Marynce chodziło. Kilkudziesięcioletni stan małżeński nauczył go już wiele. Zwłaszcza tego, że najlepiej ewakuować się do piwnicy. Tak też szybko zrobił. Potem jeszcze poszedł cichaczem do Sąsiada, żeby rady jakiejś zaciągnąć, jak tu z żoną postępować. Sąsiad odpowiedział „Cokolwiek by ci nie powiedziała, chwól!”. Mąż powtarzał sobie cały dzień mantrę: „Cokolwiek by ci nie powiedziała, chwól!”. Wieczorem przyszedł do kuchni. Potulny jak baranek. Co prawda, nie wiedział jeszcze dlaczego, ale pewien był, że wrzescie się dowie. I się dowiedział.

„Teta roków ci mówijm, że jak dowosz fusekle do prania, tak ich mosz przewrócić, coby nie były na rymbli!” – wylała swoje żale Marynka. „Teta roków. A ty ni a ni sie tego nauczył! Kóń by sie nauczył!”. Mąż, jak to ustyszał, wybuchł gromkim śmiechem: „To yny o ty fusekle szło? Marynko moja kochana” – przytulił ją do siebie. Choć bronila się niesamowicie. Przytulił ją do siebie i powiedział: „Jo wie móm fakt rod. Ty normalnie nie wiesz, jaki to je fajne, jak sie zy móm gwołi fusekli wadzisz”. Bał się, czy bomba w postaci Marynki przypadkiem nie wybuchnie. Jakie było jego zdziwienie, kiedy okazało się, że bomba została rozbrojona. Postanowił w najbliższym czasie przyznać Sąsiadowi order „Sapera roku”!

FELIETON HALINY SIKORY

Fusekle

Zdjęcia: MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSUNIK

